

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Кафедра цивільного процесу

С И Л А Б У С

навчальної дисципліни

«Теорія та практика цивільного судочинства»

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Статус навчальної дисципліни – за вибором студента

Рік набору – 2021

Харків
2021

Силабус навчальної дисципліни «Теорія та практика цивільного судочинства» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право». Харків: Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого, 2021. 11 с.

Розробники:

Комаров Вячеслав Васильович, професор, кандидат юридичних наук

Каламайко Андрій Юрійович, асистент, кандидат юридичних наук

Затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу

(протокол № 1 від 13.09.2021 р.)

Оновлену редакцію (зі змінами та доповненнями)

затверджено на засіданні кафедри цивільного процесу

(протокол № 9 від 8 червня 2022 року)

Завідувач кафедри - Костянтин Гусаров, доктор юридичних наук, професор

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Теорія та практика цивільного судочинства
Статус навчальної дисципліни	за вибором студента
Викладач	Комаров Вячеслав Васильович, професор, кандидат юридичних наук Каламайко Андрій Юрійович, асистент, кандидат юридичних наук
Контактний телефон	057-704-92-70
E-mail	kalamaiko@nlu.edu.ua
Консультації	відповідно до розробленого графіку індивідуальних консультацій
Онлайн консультації	https://www.facebook.com/a.kalamaiko/

Анотація навчальної дисципліни

Поглиблено вивчаються інститути цивільного процесуального права та процедури цивільного судочинства. Аналізуються провадження, стадії та процесуальні форми. Окреслюється коло суб'єктів цивільного процесуального права із визначенням їх процесуального статусу. Послідовно розглядаються теоретичні та практичні аспекти провадження у справах позовного, окремого та наказного провадження. Аналізуються особливості застосування практики ЄСПЛ під час здійснення правосуддя у цивільних справах.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – поглиблення теоретичних знань та удосконалення практичних навичок застосування доктринальних та законодавчих положень щодо розгляду та вирішення справ у порядку цивільного судочинства.

Завдання – поглиблення системи теоретичних знань про цивільне судочинство як форму реалізації правосуддя

- визначення актуальних проблем цивільного судочинства та напрямів сучасних наукових досліджень цього інституту;
- ознайомлення з особливостями окремих процедур провадження у суді

першої інстанції;

- аналіз і дослідження прикладних проблем правового регулювання перегляду рішень у цивільних справах;

- наведення характеристики стадій, проваджень та правозастовних циклів у цивільному судочинстві;

- розвиток навичок і умінь застосування цивільного процесуального процедурного законодавства з урахуванням розуміння права на справедливий судовий розгляд та його тлумачення у практиці ЄСПЛ.

Навчальна дисципліна у структурі освітньо-професійної програми.

Міждисциплінарні зв'язки

Пререквізити: «Цивільний процес», «Цивільне право», «Складання процесуальних документів у цивільних справах».

Кореквізити: «Альтернативні способи розгляду цивільних справ», «Провадження цивільного судочинства у суді першої інстанції», «Інформаційні технології в цивільному процесі».

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти має демонструвати такі результати навчання:

РН НД 1.1. Системно розуміти вплив реформ правосуддя та суміжних інститутів на розвиток цивільного судочинства в Україні

РН НД 1.2. Співвідносити вплив судових реформ на сферу цивільного судочинства.

РН НД 1.3. Дискутувати з проблем новелізації цивільного процесуального законодавства.

РН НД 1.4. Демонструвати знання та розуміння права на справедливий судовий розгляд

РН НД 1.5. Здійснювати дослідження права на справедливий судовий розгляд крізь призму практики ЄСПЛ

РН НД 1.6. Обґрунтовано формулювати правову позицію щодо дискусійних питань права на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві

РН НД 1.7. Генерувати нові ідеї та використовувати сучасні концепції моделей цивільного процесу

РН НД 1.8. Вміти аналізувати структурні зміни процесуального законодавства та їх вплив на формування моделі цивільного процесу

РН НД 1.9. Орієнтуватися в проблематиці визначення юрисдикції судів та підходах до вирішення таких проблем

РН НД 1.10. Інтегрувати знання про сутність юрисдикції, її співвідношення з компетенцією та підвідомчістю

РН НД 1.11. Дискутувати щодо колізій в питаннях визначення юрисдикцій судів

РН НД 1.12. Пропонувати шляхи вирішення питань колізій та прогалин в юрисдикції судів

***Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти денної форми навчання***

№ п/п	Аудиторні заняття (контактні)		Самостійна робота (в годинах)
	Теми лекцій	Теми практичних занять	
1	Конституційна реформа у сфері правосуддя та суміжних інститутів. Новелізація цивільного процесуального законодавства (2016-2020 р.р.).	Конституційна реформа у сфері правосуддя та суміжних інститутів. Новелізація цивільного процесуального законодавства (2016-2020 р.р.).	8
2	Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві.	Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві.	8
3	Модель цивільного процесу та структура ЦПК України.	Модель цивільного процесу та структура ЦПК України.	8
4	Проблеми цивільної юрисдикції.	Проблеми цивільної юрисдикції.	8
5	Суд та учасники цивільного процесу (проблемні питання).	Суд та учасники цивільного процесу (проблемні питання).	8

6	Процесуальне доказування: традиційні та нетрадиційні засоби доказування.	Процесуальне доказування: традиційні та нетрадиційні засоби доказування.	8
7	Провадження у суді першої інстанції.	Провадження у суді першої інстанції.	8
8	Апеляційне провадження. Перегляд судових рішень, що набрали законної сили	Апеляційне провадження. Перегляд судових рішень, що набрали законної сили	8
9	Верховний суд в інстанційній системі касації та його роль у розвитку судової практики.	Верховний суд в інстанційній системі касації та його роль у розвитку судової практики.	8
10	Виконавче провадження як завершальна стадія цивільного процесу	Виконавче провадження як завершальна стадія цивільного процесу	8

**Види навчальних занять та самостійна робота
для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання**

№ п/п	Теми лекцій	Теми практичних занять	Самостійна робота (в годинах)
1	Новелізація цивільного судочинства в контексті конституційної реформи у сфері правосуддя	Новелізація цивільного судочинства в контексті конституційної реформи у сфері правосуддя	110
2	Провадження в суді першої інстанції	Провадження в суді першої інстанції. Перегляд судових рішень та їх виконання	
3	Перегляд судових рішень та їх виконання		

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

- підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи;
- опрацювання нової наукової та навчальної літератури, узагальнення практики тощо;
- робота над кейсами;
- виконання практичних завдань, самотестування;
- підготовка колекції рішень
- написання есе та рефератів тощо.

Завдання та методичні рекомендації до самостійної роботи наведено у Методичних матеріалах з навчальної дисципліни «Теорія та практика цивільного судочинства» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право».

Навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

Література

Основна література

1. Курс цивільного процесу: підручник. Харків. Право, 2011. – 1352 с.
2. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія. Харків. Право, 2016.
3. Комаров В.В. Цивільне процесуальне законодавство у динаміці розвитку та практиці Верховного Суду України. Харків. Право, 2012.- 624 с.
4. Комаров В. В. Окреме провадження: монографія. Харків. Право, 2011.
5. Каламайко А.Ю. Електронні докази в цивільному процесі: монографія Харків. Право, 2017.
6. Кравцов С.О. Міжнародний комерційний арбітраж та національні суди: монографія. Харків. Право. 2014. – 232 с.
7. Сакара Н. Ю. Проблема доступності правосуддя у цивільних справах. Харків. Право, 2010.
8. Цувіна Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві. Харків. Слово, 2015. - 281 с.

Додаткова література

9. Каламайко А.Ю. Цифровізація правосуддя і доступ до правосуддя під час COVID. Юридичний бюлетень. №14. 2020. С.98-108. URL: <http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/archive/2020/14/14.pdf>
10. Комаров В. В. Право на справедливий судовий розгляд у цивільному

- судочинстві: навч. Посібник. Харків. Нац. юрид. акад. України, 2007.
11. Визнання та виконання рішень іноземних суддів та міжнародних комерційних арбітражів: компендіум. Харків. Право, 2020.- 668 с.
 12. Квасневська, Н. Реформа судової гілки влади у частині здійснення правосуддя: завершальний етап. *Вісник Вищого Адміністративного суду України*. - 2016. - N 2. - С. 32-38 : портр. - Бібліогр. : с. 37-38.
 13. Колюх, В. . Проблеми судової реформи в контексті конституційних змін. Віче : журн. Верхов. Ради України. - 2016. - N 9/10. - С. 42-46. - Бібліогр. : с. 45-46.
 14. Де Сальвіа М. Прецеденты Европейского суда по правам человека. Руководящие принципы судебной практики, относящейся к Европейской конвенции о защите прав человека и основных свобод. Судебная практика с 1960 по 2002 г. / М. де Сальвіа. – СПб.: Юрид. центр Пресс, 2004.

Інтернет ресурси

1. <http://www.court.gov.ua> - Судова влада України (офіційний портал)
2. <http://www.ccu.gov.ua> - Конституційний Суд України
3. <http://www.scourt.gov.ua> - Верховний Суд України
4. <http://suprime.court.gov.ua> - Верховний Суд
5. <http://sc.gov.ua> – Вищий спеціалізований суд України з розгляду цивільних і кримінальних справ
6. <http://reyestr.court.gov.ua> - Єдиний державний реєстр судових рішень
7. <http://zakon1.rada.gov.ua> – Законодавство України

СЕНМК

Стандартизований електронний навчально-методичний комплекс
кафедри цивільного процесу

<https://library.nlu.edu.ua/senmk/itemlist/category/57-kafedra-czivilnogo-proczesu.html>

Вимоги викладача

Здобувачі вищої освіти *повинні*: регулярно відвідувати лекції й практичні/семінарські заняття; систематично та активно працювати на них; переконливо наводити аргументацію при розв'язанні завдань; якісно виконувати письмові й практичні завдання, контрольні та самостійні роботи тощо. Практичні/Семінарські заняття, пропущені за поважних причин, можуть бути відпрацьовані за попереднім узгодженням із викладачем.

Здобувачам вищої освіти *рекомендується*: брати участь в наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, готувати тези наукових доповідей тощо.

Обов'язкова вимога - дотримання здобувачами вищої освіти норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» ([https://nlu.edu.ua/files/norm doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf](https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf)).

Під час аудиторних занять дозволяється використовувати гаджети тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекції). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації.

Контрольні заходи

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Теорія та практика цивільного судочинства» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань включає:

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання текстових завдань, вирішення практичних завдань або задач, участь у розробці кейсу, підготовка і захист портфоліо. Поточний контроль має

на меті перевірку рівня підготовки студента у вивченні поточного матеріалу. У ході практичного заняття студент може отримати оцінку за чотирибальною шкалою (0, 3, 4, 5);

- контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни, що проводяться наприкінці модулів (колоквіуми, контрольні роботи тощо).

Обов'язковою формою самостійної роботи студентів є підготовка індивідуальної підсумкової письмової роботи. Максимальна кількість балів за результатами захисту індивідуальної підсумкової письмової роботи – 20 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни є диференційований залік. Мінімальна кількість балів для отримання диференційованого заліку – 60.

Шкала підсумкового педагогічного контролю:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою для заліку	Оцінка за 100- бальною шкалою, що використовується в НЮУ
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	не зараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов’язковий повторний курс		0 – 34